

บริษัทผู้ผลิตยกลีการการผลิต การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา

คำวินิจฉัย
สำนักงานอัยการสูงสุด
ที่ 132/2534

การที่ผู้ผลิตในต่างประเทศยกลีการผลิตแบบเดิม และพัฒนาการผลิตแบบใหม่ ภายหลังจากที่ผู้ขายได้ทำสัญญากับผู้ซื้อไปแล้ว ย่อมถือว่าความล่าช้าในการส่งของตามสัญญา เนื่องจากเหตุดังกล่าวเป็นพฤติการณ์ที่ผู้ขาย ไม่ต้องรับผิดชอบ ไม่ถือว่าผู้ขายตกเป็นผู้ผิดนัด

ผู้ซื้อตกลงยินยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงแบบการผลิต ขอบที่จะต้องตกลงทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมรายการละเอียด สิ่งของที่แก้ไขเพิ่มเติม พร้อมระบุกำหนดวันส่งมอบใหม่ให้ชัดเจน มิฉะนั้น ย่อมถือว่าการตกลงเปลี่ยนแปลงสิ่งของดังกล่าว ผู้ซื้อไม่ได้กำหนดวันส่งมอบไว้ อันมีผลทำให้ยังถือไม่ได้ว่าผู้ขายผิดนัด

ข้อเท็จจริงและปัญหา

กรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินการจัดซื้อครุภัณฑ์ชุดฝึกการควบคุมตามลำดับอัตโนมัติ จำนวน 1 ชุด จากบริษัท W. ซึ่งได้เสนอราคาชุดฝึกฯ ยี่ห้อ Honeywell แบบ IPC 610 ผลิตจากประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเงิน 190,000 บาท ในราคาไม่รวมภาษี ตามสัญญาซื้อขายเลขที่ 9/2533 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2533 กำหนดส่งมอบสิ่งของ ณ วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน ภายในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2534 ต่อมาบริษัทได้มีหนังสือลงวันที่ 20 กันยายน 2533 แจ้งว่า ทางบริษัทผู้ผลิตได้ยกลีการผลิตสินค้าแบบ IPC 610 แล้ว โดยเปลี่ยนแบบ IPC 620 ซึ่งสามารถทำงานแทนสินค้ารุ่นเก่าได้ทุกอย่างและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น 620 จึงขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา กรมอาชีวศึกษาได้อนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลง สัญญาซื้อขาย เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2534 ต่อมาบริษัทได้มีหนังสือลงวันที่ 13 มีนาคม 2534 จัดส่งเอกสารให้วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน เพื่อดำเนินการเรื่องยกเว้นอากรนำเข้า ผลการพิจารณาคณะกรรมการฯ พิจารณายกเว้นอากรฯ ได้มีมติให้ยกเว้นอากรนำเข้าได้ตามหนังสือที่ ศช 0206/15341 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2534 ซึ่งบริษัทได้ส่งของตามสัญญาในวันที่ 31 พฤษภาคม 2534 จากการทำบริษัทส่งมอบ สิ่งของในวันที่ 31 พฤษภาคม 2534 ล่าช้ากว่ากำหนดเป็น เวลา 107 วัน ต้องเสียค่าปรับเป็นเงินถึง 40,660.00 บาท บริษัท จึงได้มีหนังสืออุทธรณ์การปรับตามสัญญา โดยอ้างว่าบริษัทฯ ได้เสียเวลาขออนุญาตเปลี่ยนแบบรุ่น จากนั้นจึงสามารถดำเนินการ ส่งสินค้าจากต่างประเทศและจัดส่งเอกสารหลักฐานเพื่อพิจารณา ขอยกเว้นภาษีต่อไปได้ กรมอาชีวศึกษาจึงหารือสำนักงาน อัยการสูงสุดดังต่อไปนี้

1. การที่บริษัทผู้ผลิตต่างประเทศยกลีการผลิตสินค้า แบบ IPC 610 จะถือว่าเป็นเหตุในการขอต่ออายุสัญญาหรือเป็นพฤติการณ์ ที่ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบตามนัยมาตรา 205 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่

2. กรณีที่บริษัทผู้ขายได้จัดส่งเอกสารหลักฐานมาเพื่อ พิจารณาขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งของตามสัญญาซื้อขายเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2533 และได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงแก้ไข สัญญาได้เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2534 ก่อนครบกำหนดส่งมอบ สิ่งของตามสัญญาและผู้ขายส่งมอบสิ่งของตามสัญญาล่าช้ากว่ากำหนด จะถือว่าผู้ขายผิดสัญญา ต้องรับผิดชอบชำระค่าปรับหรือไม่

3. หากถือว่าเป็นกรณีที่บริษัทผู้ขายต้องรับผิดชอบชำระค่าปรับ บริษัทผู้ขายควรต้องรับผิดชอบชำระค่าปรับเป็นเวลาเท่าใด ระหว่าง วันใดถึงวันใด

คำวินิจฉัย

ปัญหาเรื่องการต่ออายุสัญญาให้แก่ผู้ขาย จะกระทำได้หรือไม่ นั้น ขอบที่กระทำในขณะที่ผู้ขายยังไม่สามารถส่งมอบของตาม สัญญาได้ แต่ถ้าผู้ขายได้ส่งมอบสิ่งของและผู้ซื้อได้ตรวจรับของ ไว้แล้ว ก็ไม่มีข้อจะพิจารณาว่าสมควรต่ออายุสัญญาให้แก่ผู้ขาย หรือไม่เพราะเวลาได้ล่วงเลยไปแล้ว

ส่วนการที่ผู้ขายส่งมอบสิ่งของล่าช้าลงเลยกำหนดตาม สัญญาจะปรับผู้ขายได้หรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาว่าการส่งมอบ ของล่าช้านั้นเป็นพฤติการณ์ที่ผู้ขายจะต้องรับผิดชอบหรือไม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริง แม้เงื่อนไขของสัญญาจะกำหนดว่าผู้ขาย จะต้องถูกปรับเมื่อส่งมอบของล่าช้า แต่เหตุแห่งความล่าช้านั้นเป็น พฤติการณ์ที่ผู้ขายไม่ต้องรับผิดชอบแล้ว ก็จะต้องถือว่าผู้ขายผิดนัด และจะปรับผู้ขายไม่ได้ตามนัยมาตรา 205 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สำหรับกรณีตามข้อหาหรือนี้เป็นการซื้อสิ่งของจากผู้ผลิตใน ต่างประเทศ ฉะนั้น การที่ผู้ผลิตในต่างประเทศยกลีการผลิต แบบเดิมและพัฒนาการผลิตแบบใหม่ ภายหลังจากที่ได้ทำสัญญากับกรมอาชีวศึกษาไปแล้ว ย่อมถือว่าความล่าช้าในการส่งของตาม สัญญาเนื่องจากเหตุดังกล่าวเป็นพฤติการณ์ที่ผู้ขายไม่ต้องรับผิดชอบ ช่วงเวลาที่เสียไปนั้นยังไม่ถือว่าผู้ขายตกเป็นผู้ผิดนัดตามนัยมาตรา 205 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

นอกจากนั้น การที่กรมอาชีวศึกษาได้ตกลงยินยอมให้มีการ เปลี่ยนแปลงแบบการผลิตตามคำร้องของผู้ขายและแจ้งให้ผู้ขายทราบ ขณะที่ยังคงกำหนดส่งมอบของตามสัญญาไปแล้วด้วย ก็ขอบที่ คู่สัญญาจะต้องตกลงกันทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมรายการละเอียด สิ่งของที่แก้ไขเพิ่มเติม พร้อมระบุกำหนดวันส่งมอบใหม่ให้ชัดเจน มิฉะนั้น ย่อมถือว่าการตกลงเปลี่ยนแปลงสิ่งของดังกล่าว กรมอาชีวศึกษา มิได้กำหนดวันส่งมอบเมื่อใดไว้ด้วย อันมีผลทำให้ยังถือไม่ได้ว่า ผู้ขายผิดนัดชำระหนี้ในการส่งมอบของ ผู้ขายจึงยังมีต้องรับผิดชอบ ค่าเสียหาย